

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Daniela Hudáka a sudcov JUDr. Štefana Michálika a JUDr. Petra Hatalu na neverejnom zasadnutí konanom 14. mája 2015 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **H. S. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvinených S. G. G. a S. G. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 91/2014, zo 4. mája 2015 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených S. G. G. a S. G. **sa z a m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 91/2014, zo 4. mája 2015 bolo rozhodnuté podľa § 76 ods. 3 Tr. por. o predĺžení lehoty trvania väzby obvineného H. S., obvineného S. G. G., obvineného S. G. do 31. októbra 2015.

Proti uzneseniu prvostupňového súdu podali riadne, v zákonom stanovenej lehote sťažnosť obvinení S. G. G. a S. G..

V písomných dôvodoch sťažnosti obvinení uviedli, že nesúhlasia s tým, že prípravné konanie nebolo možné ukončiť do 7 mesiacov, že vo veci sa vykonáva rozsiahle vyšetrowanie a dôvodom predĺženia lehoty trvania väzby je skutočnosť, že je potrebné vypočúť ďalších svedkov. Poukázali na to, že doteraz boli vo veci vypočutí len 3 chránení svedkovia, aj keď opakovane, bola vykonaná 1 domová prehliadka. Mená svedkov, ktorí sa majú

vypočúť sú neznáme, ide o hypotézu prokurátora a preto nie je dôvod na predlžovanie lehoty trvania väzby. Nie je pravda, že by sa odmietli vyjadriť k predmetu trestného stíhania. Žiadali, aby im bol vykonaný preklad písomnosti, čo doteraz vyšetrovateľ neurobil, čím porušuje ich základné ľudské práva.

V ďalšej časti sťažnosti cituje ustanovenia Dohovoru, ktoré hovoria o právach obvinených, poukazujú na rozhodnutie ESLP. Nestotožňujú sa s prokurátorom, že sa oboznámia s obsahom spisu až pri oboznamovaní s výsledkami vyšetrovania. Majú právo oboznamovať sa so spisom priebežne. Vo veci bolo vykonaných počas väzby 5 až 10 úkonov, čo je málo. Vytýkajú rozhodnutiu súdu 1. stupňa, že je arbitrárne. Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Poukázali na rozhodnutia ESLP, ktoré riešia túto problematiku.

Navrhli, aby odvolací súd zrušil uznesenie Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. Tp 91/2014, zo 4. mája 2015 a návrh prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým boli podané sťažnosti a konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné.

Zo spisového materiálu mal Najvyšší súd Slovenskej republiky za preukázané, že obvinení boli vzatí do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 91/2014, z 3. novembra 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 40/2014, z 21. novembra 2014 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. spolu s obvineným H. S.. Lehota trvania väzby začala plynúť 31. októbra 2014 o 23.09 hod.

Žiadosti obvinených H. S. a S. G. G. o prepustenie z väzby boli zamietnuté uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 91/2014, z 20. marca 2015 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tost 10/2015, z 22. apríla 2015.

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému

súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzatí návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Ako už konštatoval prvostupňový súd, návrh prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby u obvinených bol podaný včas.

Ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné skúmať pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby je skúmanie materiálnych a formálnych dôvodov väzby. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že obvinení sú dôvodne podozriví zo spáchania trestných činov, pre ktoré im bolo vznesené obvinenie. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na dôkazy, ktoré sa nachádzajú v spise a na ktoré poukázal Špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje najmä na výpovede spoluobvinených H. S., L. N. a výpovede utajených svedkov a listinné dôkazy nachádzajúce sa v spise.

Nadalej sú dané u obvinených aj dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. Obvinení S. G. G. a S. G. sú občania Talianska. Obvinený H. S. je síce občanom Slovenskej republiky, ale z dôkazov nachádzajúcich sa v spise vyplýva, že sa narodil v S., kde má rodinné aj iné zázemie a zdržoval sa na území Spojených štátoch amerických veľmi často. Všetkým obvineným v kauze vzhľadom na charakter páchanej trestnej činnosti, hrozia vysoké tresty. Obvinený S. G. sa v mieste trvalého bydliska nezdržiava a nevie označiť ani miesto, kde sa bude zdržiavať. Aj talianska polícia vyhlásila pátranie po jeho pobyte. Uvedené skutočnosti aj v tomto štádiu konania odôvodňujú u obvinených väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že u obvinených trvajú dôvody väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Obvinení S. G. G. a S. G. boli viackrát odsúdení. Vyplýva to z ich vyjadrenia aj zo správy INTERPOLU. Podľa vyjadrenia Interpolu je S. G. G. zaradený do zoznamu sicílskej mafie. Je potrebné brať do úvahy aj tú skutočnosť, že ide o organizovanú skupinu s prepojením na rôzne subjekty s medzinárodnou pôsobnosťou. Spôsob páchania trestnej činnosti bol podrobne premyslený, organizovaný, každá osoba, ktorá bola do páchania trestnej činnosti zapojená, mala dopredu určené svoje postavenie a úlohu. U obvineného H. S. je naplnený dôvod väzby najmä tým, že on patril medzi kľúčové osoby v reťazi osôb podieľajúcich sa na páchaní trestnej činnosti. Všetky tieto skutočnosti u obvinených odôvodňujú naďalej dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Ďalšie podrobné zdôvodnenie dôvodov väzby je v predchádzajúcich rozhodnutiach týkajúcich sa predmetnej veci či už v uzneseniach Špecializovaného trestného súdu alebo Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Ďalšou skutočnosťou, ktorú je potrebné skúmať pri rozhodovaní o predĺžení lehoty trvania väzby je to, či nebolo možné trestné stíhanie skončiť v základnej lehote trvania väzby uvedenej v § 76 ods. 2 Tr. por. a či prepustením na slobodu obvinených hrozí, že bude zmarený alebo podstatne sťažený účel trestného konania. Je potrebné uviesť, že ide o vec s cudzím prvkom, je podozrenie, že obvinení sú dôvodne podozriví zo spáchania závažnej trestnej činnosti, obvinení požadujú preklad písomností vykonaných úkonov. Tieto skutočnosti sú dôvodom toho, že trestnú vec nebolo možné skončiť v základnej lehote trvania väzby.

K námietke obvinených uvedenej v sťažnosti, že vyšetrovateľ nevyhovel ich žiadosti o preloženie celého spisového materiálu a k argumentácii článku 6 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k rozhodnutiam ESLP riešiacimi danú problematiku Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné :

Podľa § 28 ods. 4 Tr. por. ak je potrebné preložiť zápisnicu o výpovedi alebo inú písomnosť, priberie sa prekladateľ opatrením. Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa použijú primerane. Obvinenému sa písomne preloží uznesenie o vznesení obvinenia, uznesenie o vzatí obvineného do väzby, obžaloba, dohoda o vine a treste a návrh na jej schválenie, rozsudok, trestný rozkaz, rozhodnutie o odvolaní a rozhodnutie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania; tohto práva sa môže obvinený výslovne vzdať, o čom musí byť poučený, rovnako ako o dôsledkoch vzdania sa tohto práva. Ak sa takéto rozhodnutie týka viacerých

obvinených, preloží sa obvinenému len tá časť rozhodnutia, ktorá sa ho týka pokiaľ ju možno oddeliť od ostatných výrokov rozhodnutia a ich odôvodnení. Preklad rozhodnutia a jeho doručenie zabezpečuje orgán, o ktorého rozhodnutie ide.

Podľa § 28 ods. 5 Tr. por. na žiadosť obvineného alebo aj bez takej žiadosti rozhodne orgán, pred ktorým sa konanie vedie, že sa obvinenému okrem rozhodnutí uvedených v odseku 4 písomne preloží aj iná písomnosť, ak je to nevyhnutné pre zaručenie spravodlivého procesu, najmä pre riadne uplatnenie práva na obhajobu, a to v rozsahu určenom týmto orgánom. Ak orgán, pred ktorým sa konanie vedie, nevyhoví takejto žiadosti obvineného, rozhodne o tom uznesením, proti ktorému môže obvinený podať sťažnosť. Namiesto písomného prekladu podľa prvej vety možno takúto písomnosť alebo jej podstatný obsah pretlmočiť, ak to nemá vplyv na spravodlivosť procesu. Táto skutočnosť sa poznamená v zápisnici o úkone tak, aby bolo zrejmé, či sa pretlmočila celá písomnosť alebo ktorá jej časť. Ustanovenie prvej vety sa nepoužije, ak už bola písomnosť alebo jej podstatný obsah obvinenému pretlmočený alebo ak obvinený po poučení prehlási, že preklad takejto písomnosti nepožaduje.

Dostatočnosť uplatnenia obhajobných práv (§ 34 Tr. por.) predpokladá ich uplatnenie v primeranej miere a zahŕňa aj preklad základných dokumentov.

Je treba dôrazne rozlišovať medzi právom obvineného na tlmočenie a právom na preklad, keď len pretlmočenie obsahu uvedených dokumentov je zjavne nepostačujúce na náležitý výkon obhajobných práv obvineného (na jeho účinnú obhajobu v trestnom konaní).

Právom obvineného na prekladateľa v zmysle § 2 ods. 20 Tr. por. sa rozumie možnosť obvineného zabezpečiť si osobne alebo prostredníctvom obhajcu preklad akejkoľvek písomnosti, ktorá je súčasťou vyšetrovacieho alebo súdneho spisu, okrem písomností, ku ktorým obvinený nemá prístup po dobu odopretia nazretia do vyšetrovacieho spisu (§ 69 ods. 2 Tr. por.). (viď k tomu bližšie *uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. augusta 2013, sp. zn. 2 Tdo 38/2013, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 91/2014*)

Z citovaných ustanovení vyplýva, že obvinení majú právo na preklad rozhodnutí uvedených v § 28 ods. 4 Tr. por. Môžu však požiadať aj o preklad ďalších písomností.

Ak orgán, pred ktorým sa konanie vedie nevyhoví tejto žiadosti, rozhodne o tom uznesení, proti ktorému môže obvinený podať sťažnosť.

Uvedený postup musí vyšetrovateľ v konaní dodržať, pretože keby ho porušil, boli by porušené základné ľudské práva garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Ústavou Slovenskej republiky a Trestným poriadkom, zároveň by došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu a spravodlivý proces. V tejto časti sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožňuje s argumentmi uvedenými v sťažnosti.

K ďalšej skutočnosti uvedenej v sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že nie je podstatné, koľko svedkov je v konaní vypočutých, podstatnou je skutočnosť, aby boli vypočutí svedkovia k podstate skutku, takí, ktorí môžu objasniť páchanie trestnej činnosti. Vo veci boli vykonané aj iné úkony ako výsluchy svedkov a vykonané domové prehliadky. Do konania bolo pribratých niekoľko znalcov, niektoré znalecké posudky boli už vypracované, boli vykonané obhliadky, rekognície, previerky výpovede na mieste samom a ďalšie potrebné úkony. O vykonaní ďalších úkonov vo veci rozhodne vyšetrovateľ, ktorý posúdi potrebnosť ich vykonania. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s rozhodnutím sudcu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica ohľadne predĺženia lehoty trvania väzby. Výrazne celé konanie predlžuje skutočnosť, že ide o konanie proti cudzincom, každý úkon je potrebné vykonať s tlmočníkom a je potrebné vykonať aj preklady niektorých úkonov. Vykonanie ďalších úkonov a ich potrebnosť určí vyšetrovateľ. Je potrebné brať do úvahy aj tú skutočnosť, že oboznamovanie s výsledkami vyšetrovania tiež potrvá určitú dobu a nebude vykonané v priebehu jedného dňa, ako je to obvyklé pri iných oboznamovaniach s výsledkami vyšetrovania.

Práva a povinnosti obvinených sú upravené v § 34 Tr. por. V § 69 ods. 1 Tr. por. je upravené nazeranie do spisov. Z uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že obvinený má právo nazerať do spisu aj v priebehu vyšetrovania (nielen v štádiu po skončení vyšetrovania § 208 ods. 1 Tr. por.). Ak vyšetrovateľ odmietne obvinenému jeho právo zakotvené v § 69 ods. 1 Tr. por. (čo môže urobiť len zo závažných dôvodov), prokurátor je povinný na žiadosť osoby, ktorej sa odmietnutie týka, dôvod odmietnutia urýchlene preskúmať. S poukazom na konštatované sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere stotožňuje so sťažovateľom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožňuje so sťažovateľom v tom smere, že rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby je arbitrárne. Rozhodnutie sudcu Špecializovaného trestného súdu je riadne zdôvodnené v súlade s ustanoveniami, ktoré na zdôvodnenie rozhodnutia kladie Trestný poriadok a právo obvinených na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nebolo porušené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že boli splnené podmienky na predĺženie lehoty trvania väzby u obvinených v zmysle § 76 ods. 3 Tr. por., a preto bolo návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vyhovené, avšak správne nebola akceptovaná doba predĺženia lehoty trvania väzby navrhnutá prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Vzhľadom na doteraz vykonané dôkazy, nutnosť vykonania ďalších dôkazov, náročnosť veci s cudzím prvkom postačuje predĺženie lehoty trvania väzby do 31. októbra 2015. V tomto čase sa dajú reálne ukončiť všetky potrebné výsluchy, zabezpečiť potrebné dôkazy a vykonať aj oboznamovanie obvinených s vyšetrovacím spisom.

Sťažnosti obvinených neboli dôvodné a preto ich Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. mája 2015

JUDr. Daniel H u d á k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová